

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de **AAMBINDER**

Die ook opgewekt is [p.5]

Gereformeerde Gemeente Gorinchem

Na verschillende jaren in Giessendam te hebben gekerkt, gaat er vanaf 18 mei 1937 af en toe een predikant van de Gereformeerde Gemeenten in Gorinchem in een weekdienst voor. Op 25 juli 1937 leidt ouderling A. Korevaar in een zaaltje in de Zusterstraat de eerste zondagse leesdiensten. Op 17 mei 1944 volgt de instituering tot zelfstandige gemeente.

In 1953 neemt de gemeente een nieuw kerkgebouw (met 232 zitplaatsen) aan het Paardenwater in gebruik. In 1982 komen daar nog zo'n 170 zitplaatsen bij. Twintig jaar later wordt de bestaande vergaderzaal uitgebreid en ingericht als multifunctionele ruimte. Momenteel wordt de gemeente gediend door ds. L. Blok. Het aantal leden en doopleden bedraagt 355.

24/03/2016
jaargang 94

nr **26**

Christus' verschijning aan Zijn discipelen

Geliefde lezer, de inhoud van deze tekst verplaatst ons naar de avond van de opstandingsdag van Christus. Drie zaken zijn het die dan onze aandacht vragen.

"Als de deuren gesloten waren, waar de discipelen vergaderd waren (...), kwam Jezus en stond in het midden."

Johannes 20:19m

Wat zijn deze tien discipelen voor mensen wat hun zielenleven betreft? Allemaal mensen die door het wonder van Gods soevereine genade uit de duisternis getrokken zijn tot Gods wonderbaar licht. Mensen die door ontdekkende en ontblotende genade, in de weg van het toevallen van Gods recht, gebracht zijn tot kennis van de Zaligmaker. Lezer, weet u ook van deze dingen? Dat is immers onmisbaar nodig op reis naar de eeuwigheid.

Daarbij hadden deze discipelen drie jaar met Christus mogen wandelen en Zijn onderwijs mogen genieten. Vooral de laatste weken hadden ze veel onderwijs ontvangen aangaande de noodzakelijkheid van Zijn priesterlijke arbeid, waarin zij leren moesten dat Sion alleen door recht zal verlost worden. Ze waren erachter gebracht dat met Jezus zalig worden nog iets anders is dan te leren door Jezus zalig gemaakt te worden. En toen ze die les moesten leren, zijn ze in de hof van Gethsémané als vijanden bij Hem vandaan gevlucht. Zijn er onder de lezers ook die dat met smart en schaamte verstaan? Die in de achterliggende lijdensweken geleerd hebben, niet meer te zijn dan een vijand van vrije, soevereine genade met alles wat er in het leven gebeurt is? Dat is niet aangenaam, maar wel zielsprofijtelijk. En zo zitten ze nu bij elkaar. Zonder hoop en verwachting. Want hun lieve Zaligmaker is gestorven en daarmee is hun hoop vergaan. Mogen we het zo zeggen: deze discipelen zijn mensen die niet alleen in de stand van het genadeleven aan een einde zijn gebracht, maar zij zijn als vijanden van God waardig afgesneden te worden van hun leven.

ds. A. Verschuure,
Scherpenzeel

Volk van God, bent u reeds door de inwinende liefde des Geestes op die plaats gebracht?

Gesloten deuren

Zo zitten ze daar bij elkaar achter gesloten deuren. Niemand kan zomaar de zaal uitgaan of binnenkomen. Ze verwachten ook niemand. Zelfs Christus niet.

Gesloten deuren, daar hebt u ons aller beeld, lezer. Door onze diepe val is de deur van ons hart gesloten voor de Heere, Zijn dienst en Zijn Woord en het is onmogelijk om uit onszelf ooit dat gesloten hart voor de Heere te openen! Veel erger, we betonen op een goddeloze of godsdienstige manier, dat we die deur ook liever voor eeuwig gesloten houden. Wat is het daarom nodig dat de Heere door genade de deur van ons hart gaat openen door de kracht van Zijn Heilige Geest. Kan dat nog? Ja, onbekeerde medereiziger, daar wijst onder andere het heilsfeit van Pasen op. Omdat Christus is opgestaan zullen er verloren, verkoren zondaren door Woord en Geest opstaan uit de doden en zullen naar Gods welbehagen gesloten harten van adamskinderen geopend worden. Bedel dan, of de Heere dat wonder ook wil werken in uw en jouw hart. Dat kan nog. Er is wel haast bij!

Gesloten deuren, dat is ook zo vaak waar na ontvangen genade in het leven van Gods Kerk. Ook hier bij de discipelen. Ze zitten achter gesloten deuren. Aan hun kant is alles onmogelijk en geëindigd in de dood. Zal er ooit verandering komen, dan kan dat alleen als de Heere er Zelf in de weg van het wonder aan te pas komt. Zo blijven Gods kinderen in alle standen van het genadeleven altijd afhankelijk van de Heere, van Zijn genadige komst en van een wonder Gods ook bij vernieuwing. En dat wonder gaat God in Christus door de Heilige Geest opnieuw verheerlijken in het leven van deze discipelen. We letten dan op: Een komende Jezus. Kwam Jezus. Hij kwam, terwijl de deuren gesloten waren. Maar Hij opent ze door Zijn kracht. Hij komt, eenzijdig, soeverein,

In dit nummer

6 Drie dagen en nachten

7 In bewaring gegeven bij de Vader

10 Vluchtelingen in Nederland [2]

- 2** Christus' verschijning aan Zijn discipelen
- 3** Het geloof een vaste grond [12]
- 4** Die gestorven is
- 5** Die ook opgewekt is
- 8** Psalmen van Datheen [2]
- 9** Even maar
- 11** Boeknieuws
- 12** Kerknieuws
- 13** Berichten
- 15** Kerkdiensten
- 20** Het openbare gebed in de eredienst

Het geloof een vaste grond [12]

“Het geloof nu is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet.”

Hebreeën 11:1

op Zijn tijd. En dan gaat Hij Zijn hand tot Zijn discipelen wenden, bij wie alles naar recht geëindigd was in de dood. Dan verschijnt Hij als de opgestane Levensvorst om Zijn verworven weldaden aan hen te openbaren, te schenken en toe te passen. Dan mogen ze op grond van Zijn dood en bloedstorting ontvangen de vergeving van zonden, vrede met God en een recht op het eeuwige leven. Dan mogen ze niet alleen verstaan, maar ook ontvangen en door het geloof toeëigenen dat Hij overgeleverd is om hun zonden, maar ook opgewekt is tot hun rechtvaardigmaking. Dat is de weldaad van Pasen. Om in het verloren gaan onder Gods recht, uit de mond van God de Rechter op grond van Christus' arbeid door de Heilige Geest te horen: Ik, Ik delg uw overtredingen uit. Zou Gods Kerk daar niet naar staan, om dát te mogen leren. Immers de wedergeboorte is hoofdzaak, maar de rechtvaardigmaking is noodzaak!

En als Hij dan komt, dan gaat Hij altijd in het midden staan. Daaraan kunt u weten of Hij gekomen is in uw leven, voor het eerst of opnieuw. Want dat is de vrucht van elke geloofsoefening of weldaad die de Heere Zijn volk schenkt. Dan komt Christus in het middelpunt te staan. Daar wordt werkelijk waar niet anders te willen weten dan Jezus Christus en Dien gekruisigd. Dan krijgt God-drieëinig alle eer!

Geliefde lezer, hebt u deze Zaligmaker in een eerlijke, schriftuurlijke weg reeds leren kennen? Is Hij in het verlies van al het uwe de enige grond van uw zaligheid geworden? Als dat waar is, blijft er alleen maar verwondering over dat Hij wilde komen toen uw deuren gesloten waren en dat Hij Zelf ook in het midden ging staan. Hier, volk van God, moet u helaas zo vaak getuigen dat ú in het midden staat en uzelf bedoelt. Maar straks, als u verlost bent van uw eigen ik, zal dat Lam eeuwig staan in het *midden* van de troon en dan zult u Hem eeuwig en volmaakt mogen grootmaken. Dat wonder schenke de Heere u, jou en mij.

De oorzaak daarvan ligt hierin dat wij onze geestelijke doodstaat niet kennen; ook niet al belijden wij die naar de Schriften, tenzij God de Heilige Geest ons daaraan innerlijk ontdekt. En zelfs het door de Heere overtuigde volk behoeft die krachtadige ontdekking bij de voortgang om in waarheid door het geloof alleen tot Christus te vluchten en op Hem te bouwen. Is niet één van de oorzaken dat Christus zo weinig heerlijkheid in Zijn volk heeft hierin te zoeken, dat in der waarheid zo weinig loslaten van de wet is? Velen hebben het leven hunner hand gevonden en er is geen roepen: 'Het is buiten hoop'. Hoe zou dan Christus' heerlijkheid in de ziel doorblinken?

Ja, te vrezen is voor velen dat zij te eniger tijd zullen terugzinken op de droesem hunner eigen gerechtigheden in stee van door te breken tot Hem, Die alleen door het geloof de toegang geeft tot de Vader. O, dat des apostels volheerlijke beschrijving van het geloof ons trekke, om als een allesverliezend, gans verloren zondaar geen andere grond te behouden dan Jezus Christus en Die gekruisigt. Dat de Noordenwind ontwake en door de hof der kerk waaie, opdat wij meer en meer onze roeping en verkiezing vastmaken mogen.

En ten tweede ligt in het betoog ons hier gegeven de vertroosting voor Gods volk in alle verdrukking en tegenheden. Het zal niet altijd duren; eens zal de overwinning aan dat volk gegeven worden; de eeuwige overwinning over druk en tegenheden, en vijandschap, en dood, en hel. Godvruchte schaar, houdt moed. Wij hebben een wolk van getuigen rondom ons liggende. Het geloof kan niet falen. Want het is een vaste grond der dingen die men hoopt en een bewijs der zaken, die men niet ziet.

De dingen die men hoopt, zijn de door God beloofde goederen, beide voor dit en het toekomstige leven, tot zaligheid der Zijnen. Zij liggen in de toekomst en worden door de levende hoop met vast vertrouwen van Gods volk verwacht. Zij worden niet dadelijk nog genoten; doch het gemis van de volle vervulling wordt vergoed door het geloof. Want juist door het geloof bestaan zij in de gelovige; worden door hem gekend; en genoten, alsof zij aanwezig waren.

Daarom is het geloof én de vaste grond der dingen die men hoopt, én het bewijs der zaken, die men niet ziet. In het geloof bestáát voor de gelovige het ongeziene.

God openbaarde die dingen in Zijn Woord en belofte; en in de toeëigening der belofte ligt niet alleen de toezegging van het beloofde goed, maar ook een openbaring en kennen daarvan.

(wordt vervolgd)

ds. G.H. Kersten
Uit: "Meer dan overwinnaars"

'Christus is het, Die gestorven is'

Romeinen 8:34a

Die gestorven is

ds. G. van Manen,
Elspeet

Aan het eind van Romeinen 8 roemt Paulus in Gods eeuwig welbehagen en soeverein voornemen en spreekt hij over de rijkdom van de uitverkorenen Gods: 'Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken? Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods?'

Beschuldigingen zijn er genoeg. Valse beschuldigingen van de wereld, van de godsdienstige mens en van de satan. Echter, ook ware beschuldigingen. De apostel kende ze wel. Mozes komt met terechte beschuldigingen: U hebt mijn wet niet gehouden, maar die met gedachten, woorden en werken overtreden. Als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden. De wet zegt: U hebt uzelf onder de vloek en het oordeel van de drievoudige dood gebracht. De bezoldiging der zonde is de dood.

Ook klaagde Paulus' geweten hem aan dat hij tegen al de geboden Gods zwaarlijk gezondigd en geen daarvan gehouden had en nog steeds tot alle boosheid geneigd was. Satan bracht ook beschuldigingen tegen hem in. Zijn gedachten, listen en aanslagen waren de apostel niet onbekend. Wat kan de verklager der broederen de uitverkorenen op hun zonden wijzen. Wat kan hij ze benauwen dat ze nog als een huichelaar openbaar zullen komen; de zonde tegen de Heilige Geest bedreven hebben; hun werk geen waarheid is.

De zondaar heeft van zichzelf niet één woord om tot zijn verdediging te spreken of zijn beschuldigers het zwijgen op te leggen. Een vloekende wet, een veroordeeld geweten, een beschuldigende satan, een eisend recht van God en een ongeredde ziel. De uitgestorte liefde in het hart doet de zondaar buigen onder God en belijden: 'Ik heb gedaan, wat kwaad was in Uw oog;

dies ben ik, HEER', Uw gramschap dubbel waardig'.

Het zwijgen opgelegd

Paulus wijst echter ook naar boven: God is het, Die rechtvaardig maakt. Wie is het die veroemt? Christus is het, Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt. Dat is genoeg om de beschuldigers het zwijgen op te leggen.

Christus is het, Die gestorven is. In de volheid des tijds heeft de Zone Gods Zich vernederd door de ontlusterde menselijke natuur aan te nemen, om daarin te lijden en te sterven. De kanttekening zegt: Namelijk om ons van den vloek en de straf der zonde te bevrijden. 'Hij is van de Vader verordineerd en met de Heilige Geest gezalfd tot onze enige Hogepriester, Die ons met de enige offerande Zijns lichaams verlost heeft en voor ons met Zijn voorbidding steeds tussentreedt bij den Vader', zegt de Heidelbergse.

Een offerande betekent bloedstorting en de dood. Zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving. De ziel die zondigt, die zal sterven. God wil dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede; daarom moeten wij aan haar, of door onszelf, of door een ander, volkomenlijk betalen. Betaal Mij wat gij schuldig zijt! Wij zijn doodschuldig en al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleeft. Uit de werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden

Paulus wijst echter ook naar boven: God is het, Die rechtvaardig maakt. Wie is het die veroemt?'

voor God. Uit u worde geen vrucht meer in der eeuwigheid.

Vanwege de gerechtigheid en waarheid Gods kon niet anders voor onze zonden betaald worden, dan door de dood van de Zoon van God. Hij is het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt. Daartoe werd Hij in het rechthuis geleid en veroordeeld tot de dood des kruises, een vloek geworden voor de Zijnen, om hen van de vloek te verlossen en met Zijn zegeningen te vervullen. Als Borg heeft Hij Zijn bloed gestort en Zijn leven afgelegd.

De losprijs betaald

Toen Jezus dan den edik genomen had, zeide Hij: Het is volbracht; en het hoofd buigende, gaf den geest. Hij verheerlijkte Gods deugden en betaalde de losprijs. De hitte van Gods gramschap is geblust. Al wat de wet eiste, is door Christus aangebracht in Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid. De verdiensten van Christus, de Zoon van God, zijn oneindig.

Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van alle zonden. Als dat door het geloof verstaan wordt, zwijgen de wet en het geweten en kan satan er een ogenblik niet bij. Dat ik door mijn schuld Zijn kroon heb gevlochten en Zijn beker gevuld, geeft een bittere zondesmart. Maar als Hij zegt: Dat deed Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven, geeft dat een hartelijke vreugde in God.

Als Christen op het kruis ziet, valt het pak van zonde en schuld van zijn rug en moet satan veldvluchtig wijken. De toepassing van Christus' borg- en bloedgerechtigheid geeft een onuitsprekelijke verwondering in de ziel en daarvan krijgt God de eer.

*In het kruis zal 'k eeuwig roemen!
En geen wet zal mij veroemen;
Christus droeg de vloek voor mij!
Christus is voor mij gestorven,
heeft genâ voor mij verworven!
'k Ben van dood en zonde vrij!*

Die ook opgewekt is

'... ja, wat meer is, Die ook opgewekt is.'

Romeinen 8:34b

In deze tekstwoorden is een geoefend kind van God aan het woord. Iemand die er geen onduidelijkheid over laat bestaan, wat de vaste grondslag van de zaligheid is.

ds. F. Mulder,
Rhenen

In onze dagen wordt de vastigheid van de zaligheid door velen gezocht in de méns. In het 'ik geloof'. In hun belijdenis: 'Ik mag geloven dat de Heere Jezus ook voor mij is gestorven en opgewekt uit de doden'. Een psalmversje is hun dierbaar geworden. Of een bepaalde tekst gaf wat kracht in hun zielenleven. Hoeveel mensen zouden er zo reizen naar de eeuwigheid? De grondslag of het fundament van de zaligheid ligt echter niet in het 'ik geloof', maar in het werk van een drie-enig God.

Als het goed ligt in ons zielenleven, dan geeft de Heilige Geest geen rust buiten de bewuste kennis van Jezus Christus, als de persoonlijke Middelaar en Verlosser. Er kunnen veel zielsonderhandelingen zijn met de tweede Persoon in het Goddelijke Wezen. Veel kan men in Hem gezien hebben en toch durft men van een rechterlijke rechtvaardiging niet te spreken. Zalig is hij die met de apostel vanuit een persoonlijke beleving mag instemmen en belijden: 'God is het Die rechtvaardig maakt' (vers 33). Die goed geleerd heeft dat hij met al zijn pogingen om gerechtvaardigd te worden op nul is uitgekomen. Die vanuit zichzelf de zo begeerlijke Zaligmaker wel wilde aangrijpen. In de rechterlijke rechtvaardiging is het echter niet de doodschuldige zondaar die Christus aangrijpt om gerechtvaardigd te worden. Hier kan geen sprake van zijn. Wie door genade verloren mag gaan, kan maar wil ook niets meer aangrijpen. Als een drenkeling zinkt hij voor zijn beleving in de diepte neer. Eeuwig wonder als in het gezicht van de eeuwige dood de zo verborgen Jezus Zich aan hem openbaart en wegschenkt. Bevredigd in Zijn heilig recht zal de Vader de doodschuldige zondaar dan ook vrij spreken. Wie zal beschuldiging inbrengen

Aardse rechters moeten soms hun huiswerk overdoen omdat de gronden voor hun rechterlijke beslissing niet deugdelijk bleken te zijn.

tegen de uitverkorenen Gods? God is het Die rechtvaardig maakt. Paulus blijft echter niet staan in de wetenschap gerechtvaardigd te zijn (Romeinen 5:1). Of in de door hem ondervonden vrede die alle verstand te boven gaat. Hij twijfelt er geen ogenblik aan dat de vrijspraak des Vaders een gegronde vrijspraak is. Aardse rechters worden in hun vonnissen door een hogere rechter soms teruggefloten. Ze moeten hun huiswerk overdoen, omdat de gronden die ze voor hun rechterlijke beslissing hebben aangevoerd, niet deugdelijk blijken te zijn. De vrijspraak van de geestelijke rechtbank zal echter nooit een onjuiste grondslag hebben: 'Christus is het Die gestorven is'

Alle zonden van de vrijgesproken zondaar zijn in Hem gestraft. Christus heeft hun bloedprijs opgewogen in de weegschalen van het Goddelijke recht. Hij heeft een eeuwige gerechtigheid voor hen aangebracht, toen Hij uitriep: 'Het is volbracht'.

'Ja, wat meer is, Die ook opgewekt is', schrijft Paulus dan. Naast de vaste grondslag van Christus' lijden en sterven is er nog een nader fundament: 'Christus Die ook opgewekt is'.

Het mag onze aandacht niet ontgaan dat Paulus zegt: 'Die ook opgewékt is. Hij zegt niet: 'Die ook opgestáán is'. In Gods Woord wordt de ene keer over Jezus' opstanding gesproken. De andere keer over Jezus' opwekking. De engel in het graf zei tegen de vrouwen: 'Hij is hier niet, maar Hij is opgestaan'. Benadrukkende dat Jezus macht had Zijn leven af te leggen, maar ook om het weer aan te nemen.

Paulus zegt nu niet wat Jezus Zelf deed, maar wat God de Vader deed. 's Vaders heilig recht was volkomen op Golgotha bevredigd en daarom kon Christus in het graf niet blijven. De Vader zond niet alleen een engel die de steen van het graf afwentelde. Maar met het opwekken van Christus uit de dood ontsloeg Hij Zijn enige Zoon als Borg voor de Zijnen van alle rechtsvervolging. In Romeinen 4:25 schrijft Paulus hiervan: 'Welke overgeleverd is om onze zonden, en opgewekt om onze rechtvaardigmaking'.

Hoe groot en vertroostend als Gods kinderen hier zicht op mogen krijgen. Wanneer ze door het geloof het mogen en moeten eigenen dat God de Vader Zijn Zoon heeft opgewekt uit de doden. Dat hun opwekking uit de doden, hun zaligheid, vastligt in de opwekking van 's Vaders Zoon.

'Ja, wat meer is, Die ook opgewekt is'. Een dubbele grondslag. Naast Golgotha's kruishout 's Vaders opwekking van Zijn Zoon. Onbegrijpelijk wonder voor een allesverbeurd hebbende zondaar die 's Vaders opwekking van Zijn Zoon, alsmede zijn persoonlijke opwekking uit de doodstaat maar niet klein kan krijgen.

Drie dagen en nachten

'Want gelijk Jona drie dagen en drie nachten was in de buik van de walvis, alzo zal de Zoon des mensen drie dagen en drie nachten wezen in het hart der aarde.'

Matthéüs 12:40

Het lijden en sterven van de Heere Jezus is voorzegd in het Oude Testament. Het is ook uitgebeeld in de offerdienst. En daarin niet alleen, de Heere Jezus wees op de drie dagen en nachten die Jona in de walvis was. Hij noemde het een voorbeeld van hoe het Hem zou vergaan. De precieze aanduiding van dagen en nachten valt ons op.

ds. G.W.S. Mulder,
Zoetermeer

De voorzegging van de derde dag was zelfs bij de overpriesters en farizeeërs blijven haken (Matth. 27:63 en verwijsteksten). Over het feit van de derde dag bestond onder de discipelen geen twijfel, zo zagen we.

Persoonlijke lessen

Toch hadden de discipelen nader onderwijs nodig. De Heere Jezus heeft dit gegeven op de weg van Jeruzalem naar Emmaüs. 'Moest de Christus niet deze dingen lijden, en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan?' (Luk. 24:26). Het lijden en sterven van Christus was noodzakelijk. Daarvan moest Christus hen blijkbaar overtuigen. 'En begonnen hebbende van Mozes en van al de profeten, legde Hij hun uit, in al de Schriften, hetgeen van Hem geschreven was' (Luk 24:27). De Schriften getuigen het. Het is de eis van Gods heilig recht. En alleen zo is er voor verloren zondaren een weg terug tot God. Lezer, heeft u deze lessen al geleerd? In de geschiedenis van Pasen blijkt hoe nodig het is dat de Heere deze zaken toepast aan het hart. Dat deed de Heere Jezus door licht te geven over Zijn Woord en werk. 'Toen opende Hij hun verstand, opdat zij de Schriften verstonden' (Luk. 24:45).

Zulken worden één plant met Christus in de gelijkmaking van Zijn dood (Rom. 6). Liggende drie dagen en nachten in het graf? Ach, ze moeten gaan beamen: 'Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen' (Psalm 51:7). En ook na ontvangen genade is het de verzuchting van Gods volk dat zij nog midden in de dood liggen. Jona is er een voorbeeld van. Wat een wonder als er naar de mate van het geloof iets van beleefd mag worden om één plant te worden in de gelijkmaking van Zijn opstanding. Welk een kracht en genade ligt er in de levende Zaligmaker, en dat voor zo'n arme verloren zondaar in zichzelf. Christus' lijden en sterven was van eeuwige waardij. Daarom kon Hij van de dood niet gehouden worden.

Drie dagen, dat is de maat die God aan Christus' dood heeft gesteld. Uit genade mogen de Zijnen erin delen: 'Want een ogenblik is er in Zijn toorn, maar een leven in Zijn goedgunstigheid' (Psalm 30:6).

Toch kunnen bij de tijdrekening ook vragen worden gesteld. Was de Heere Jezus wel drie dagen en drie nachten in het graf? De vrijdag en de zondag tellen immers maar gedeeltelijk. De zaterdag telt wel geheel, maar nachten waren er niet meer dan twee. Nu rekenden de Joden de tijd anders. Begint bij ons de nieuwe dag om 12 uur in de nacht, zij beëindigden de dag om zes uur 's middags en telden de uren van de nieuwe dag vanaf zes uur 's morgens. Maar voor de telling van de dagen en nachten heeft dit geen gevolgen.

Om het aantal nachten op drie te brengen, zou de begrafenis op donderdagavond plaats hebben moeten vinden. Is dit de oplossing? Nee, dit brengt dan wel het aantal nachten op drie, maar tevens het aantal (gedeeltelijke) dagen op vier. Het is bovendien in strijd met de tijdsaanduidingen die we in de Evangelien lezen.

Ooggetuigen

De Emmaüsgangers hebben hun bekende gang gemaakt op zondag, wat wij nu de eerste Paasdag noemen. Zij noemden die dag 'de derde van dat deze dingen geschied zijn' (Luk. 24:21). Daarmee is gelijk duidelijk dat de Joodse ooggetuigen het vanzelfsprekend vonden de grafperiode te stellen op drie dagen. Kennelijk telde de vrijdag voor de Emmaüsgangers mee. Het feit dat er inmiddels (slechts) twee nachten voorbij waren, is daaraan ondergeschikt.

Dus moeten wij bij de vraag naar de tijdrekening vooral kritisch kijken naar onszelf en naar hoe wij deze dingen benaderen. We kunnen de nadruk leggen op het verschil tussen twee en drie. Maar in het Bijbelse spreken wordt benadrukt dat de drie op de twee volgt. 'Hij zal ons na twee dagen levend maken; op den derden dag zal Hij ons doen verrijzen' (Hos. 6:2).

Het zevende kruiswoord

In bewaring gegeven bij de Vader

Met de overdenking van het zevende kruiswoord betreden wij heilige grond. We worden deelgenoot gemaakt van de laatste ogenblikken van de stervende Borg. Zwaar en smartelijk was Zijn lijden. Toch is Zijn sterven allesbehalve het gevolg van uitputting en verzwakking. Alleen al het feit dat Hij met grote stem geroepen heeft, bevestigt dat.

Moet men zich vaak niet tot het uiterste inspannen om het zwakke gefluister van een stervende nog enigszins te kunnen verstaan? Zo niet bij Jezus. Zijn sterven is dan ook geen gevolg, maar een daad geweest. Hij stierf niet omdat Hij verzwakt was, maar omdat Hij het Zijn tijd achtte. Zijn stervensroep heeft geklonken op de aarde, maar was gericht tot de hemel. Met kinderlijke vrijmoedigheid mag Jezus Zich uitleveren aan Zijn Vader. De angstige diepten van de Godverlatenheid heeft Hij weer achter Zich mogen laten. En daarmee is de duisternis niet alleen van de áárde geweken, maar ook uit Zijn ziel. De inhoud van Zijn stervensroep ontleent Hij aan de Schrift. De Schrift waarbij Hij geleefd heeft, en die Hij naar de letter en

naar de geest vervuld heeft; met die Schrift op de lippen wenst Hij nu ook te sterven. Hij citeert de woorden uit Psalm 31:6 waar David, die zich op dat moment in groot gevaar bevindt, het uitroept: 'In Uw hand beveel ik mijn geest'.

Er zijn verklaarders die erop wijzen dat deze woorden onder Israël werden gebruikt als avondgebed. Joodse kinderen zeiden deze woorden op voordat zij gingen slapen. Het is een treffende gedachte. Christus die een Joods kindergebedje op Zijn lippen neemt, voordat Hij de slaap des doods gaat slapen. Hij beveelt Zijn geest, dat wil zeggen: Zijn ziel, Zijn levensgeest, in de handen van Zijn Vader. Enerzijds tot betaling, anderzijds tot bewaring. In Zijn sterven heeft Hij als Borg metterdaad en plaats-bekledend voldaan aan de strafeis op de zonde. Immers, de ziel die zondigt zal sterven, en de bezoldiging der zonde is de dood! Maar er is meer. Hij heeft Zijn ziel ook tot *bewaring* in de handen van Zijn Vader bevolen. Christus gaat de doodsvallei in, maar niet zondermeer! Hij weet dat Hij deze donkere vallei na drie dagen weer zal verlaten. Tot die tijd geeft Hij Zijn ziel in bewaring bij God. Maar niet alleen Zijn eigen ziel. Een van de verklaarders zegt: 'Hij heeft niet alleen Zijn eigen ziel de Vader aanbevolen, maar heeft tegelijkertijd ook al de zielen der gelovigen, als in één bundel samengebonden, plechtig in Gods hand gelegd'.

Hij heeft ze allen bij God in bewaring gegeven. De zielen van hen die reeds ontslapen waren, van hen die nog op aarde waren en van hen die nog geboren zouden worden lagen onder het zegel van Gods verkiezing. In Zijn dood heeft Hij ze allen aan satan ontroofd en Gode toebetrouwd. Daarin heeft Hij Zijn ganse uitverkoren

'En Jezus roepende met grote stem zeide: Vader, in Uw handen beveel ik Mijn geest'.

Lukas 23:46a

Kerk beveiligd voor de dood! Dat is voorwerpelijk op Golgotha gebeurd. En door de toepassende bediening van de Heilige Geest worden Gods kinderen in onderwerpelijke zin van dat heil en die weldaân deelgenoot gemaakt.

Deze troostrijke vrucht van Jezus' sterven heeft het sterven van velen van Gods kinderen reeds verzacht en verzoet. In navolging van hun Borg en Koning mochten zij hun ziel aan God toevertrouwen in de wetenschap dat Hij machtig was om hun pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot die dag.

Wat een rijke genade om als vrucht van de geloofsvereniging met Christus onze ziel bij God geborgen te mogen weten. Maar daartegenover, wat ontzaglijk als men onbekeerd sterft. Dan valt de ziel ook in Gods handen. Niet in Vaderlijke handen, maar in Rechterlijke handen. Handen die de zondaar voor eeuwig zullen prijsgeven aan het verderf.

Lezer, zoek toch de vrucht van dit zevende kruiswoord zielsbevindelijk te mogen kennen. Omdat het een vrije genadegave van God is, is er verwachting, zelfs voor de grootste der zondaren. Want Jezus Christus is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven. Ja, u leest het goed: voor de goddelozen. Is dat een naam die u past?

(slot)

Wat een rijke genade om als vrucht van de geloofsvereniging met Christus onze ziel bij God geborgen te mogen weten. Maar daartegenover, wat ontzaglijk als men onbekeerd sterft.

ds. A.T. Huijser,
Sliedrecht

Psalmen van Datheen [2]

Petrus Datheen deed veel voor de liturgie van de kerken in de Nederlanden. Hij schonk de gereformeerde gemeenten in 1566 een bundel psalmen voor de eredienst: "De Psalmen Davids".

C.R. van den Berg,
Zwijndrecht

Datheen was niet de eerste psalmdichter; Maarten Luther komt die eer toe. Anderen dichtten een of meer psalmen voor persoonlijk gebruik. Wees de Zwitserse reformator Huldrych Zwingli het zingen tijdens de erediensten af (God had dat volgens hem immers nooit ergens geboden!), Martin Bucer bevorderde in Straatsburg juist het zingen van psalmen. Bucer vond Calvijn aan zijn zijde en Theodorus Beza spande zich er eveneens voor in. Uiteindelijk verscheen in 1562 te Genève een Frans psalter, met 47 verzen van Marot en 103 van Beza: "Les Pseaumes mis en rime françoise". De melodieën waren van Louis Bourgeois, Clément Marot of maître Pierre Davantès. Hierna presenteerde Claude Goudimel zettingen voor vierstemmig gezang. De Franstalige kerken namen de Geneefse bundel onmiddellijk over, gevolgd door gereformeerden in andere Europese landen. De studenten aan de academie van Calvijn waren afkomstig uit vrijwel het gehele werelddeel en namen de bundel na hun studie mee naar huis. Zo gebruiken gereformeerden in Hongarije nog de melodieën die onder ons in gebruik zijn! De Schotten en de Engel-

Datheen deed veel voor de liturgie van de kerken in de Nederlanden.

sen vormen een uitzondering: zij hebben eigen melodieën.

Nederlandse berijmingen

Ook Nederlandse dichters waagden zich aan het berijmen van psalmen en Bijbelse liederen. Bekend zijn de Souterliedekens uit 1540 (dus nog ouder dan de Geneefse psalmen). Dit zijn alle 150 psalmen, berijmd door de edelman jonker Willem van Zuylen van Nyevelt. Drie eeuwen later treffen we zijn nakomelingen nog aan in Réveilkriegen.

Anderen volgden met berijmingen, zoals de beruchte wederdoper David Jorisz. Uit Delft, de rederijker Eduard de Dene, Jan Baptiste Houwaert (een vriend van Willem van Oranje) en Lucas de Heere, een bekend kunstschilder. Jan van der Noot, ooit een vurig calvinist, later weer rooms, schreef er zestien.

De eerste écht gereformeerde psalmdichter was Jan Utenhove. Nog in Londen leerden hij en Datheen elkaar kennen. De berijming van Utenhove was bijzonder goed en kunstzinnig, maar voor ongeletterde kerkgangers letterkundig tamelijk moeilijk.

Vluchtelingenkerken

Als Petrus Datheen op een van zijn reizen de Geneefse psalmbundel onder ogen krijgt, is hij hierover zeer tevreden en probeert die spoedig in de Nederlandse kerken ingevoerd te krijgen. Hij verricht het vertaalwerk in zijn eentje, maar is ervan overtuigd dat aan zijn werk gebreken kleven. Als voornaamste doel ziet hij echter dat de gemeenten psalmen kunnen zingen. Een ander moet het later nog maar eens beter doen!

Ongeveer anderhalf jaar is hij met de bundel van Marot en Beza bezig. Dan verschijnt, op 25 maart 1566, de bundel "De Psalmen Davids", die hij heeft opgedragen aan de vluchtelingenkerken. Ze worden spoedig bekend en geliefd, ook voor gebruik thuis. Zij bieden geestelijk onderwijs en troost. Menigeen kon ook uit eigen ervaring meezingen: 'Als een hert gejaeght, O Heere, Dat verssche water begeehrt, Also dorst myn siel' oock seere, Nae u myn Godt hoogh' gheehrt' (Ps. 42:1). Bedenk ook dat, toen de berijming gedrukt werd, de geloofsvervolgingen nog niet uitgewoed waren!

Welke Bijbelvertaling vormde voor

Pasen beleven

Datheen de basis? De Statenvertaling verscheen pas in 1637! Datheen gebruikte de Deux-Aesbijbel.

Invoering van de bundel

Toen Datheen in 1571 in het Oost-Friese stadje Emden de gereformeerde synode presideerde, voerden de afgevaardigden zijn psalmberijming officieel in voor de gereformeerde eredienst. De Provinciale Synode van Holland en Zeeland, in 1574 onder voorzitterschap van ds. Caspar van der Heyden gehouden te Dordrecht, bevestigde dat nog eens.

Serieuze 'concurrentie' was er alleen van het werk van Marnix van St. Aldegonde. Inmiddels was de bundel van Datheen algemeen bekend en geliefd, zodat Marnix' werk het niet gehaald heeft. Boekhandelaars stribbelden eveneens tegen, uit vrees dat zij dan met een voorraad "Datheen" bleven zitten.

Als Petrus Datheen op een van zijn reizen de Geneefse psalmbundel onder ogen krijgt, is hij hierover zeer tevreden en probeert die spoedig in de Nederlandse kerken ingevoerd te krijgen.

Maar er speelde ook nog een politieke oorzaak mee: had Marnix als burgemeester de stad Antwerpen in 1585 niet aan Parma overgeleverd? Zo speelden ook de emoties een rol. Dat zag Theodorus van der Groe twee eeuwen later goed in, toen hij over Datheens psalmen sprak: 'God evenwel de eer heeft aangedaan, dat zij in de vuurvlammen der vervolging zijn beproefd en door het bloed der martelaren zijn roodgeverfd'. Doorslaggevend kan geweest zijn dat men ze al van buiten geleerd had. En met een goede voorzanger waren de muzikale tekortkomingen, zoals accent- en ritmische problemen, ook wel te overwinnen... Pleitte de begaafde dichter Constantijn Huygens voor het gebruik van orgels tijdens erediensten, dat maakte vooralsnog geen indruk.

(wordt vervolgd)

Het heilsfeit van Pasen is eenmalig. Dat kan niet worden herhaald. Dat hoeft ook niet, want dat zou tekort doen aan de eeuwige waarde en goddelijke kracht van het werk van Sions Borg. 'Het is volbracht', is zeker werkelijkheid! Het doel is bereikt, de kwitantie is betaald. Wat anders is het, dat de feiten van Pasen moeten worden toegepast, tot heil en troost van al Gods oprechten. Door de werking van de onmisbare Geest van Immanuël worden deze gebeurtenissen namelijk dan pas tot persoonlijke troost, door de oefening in het allerheiligste geloof.

Onze vaders belijden en beleven dat ook zo. We zouden u daartoe kunnen verwijzen naar zondag 17 van ons Troostboek. Leest u tijdens de paasdagen maar eens een verklaring van deze kernachtige (paas) zondag. Daar wordt namelijk verklaard wat 'Pasen beleven' is. En deze zielservaring is natuurlijk niet gebonden aan 27 en 28 maart. Zelfs zonder dat eerst naar de feiten van Pasen gevraagd wordt, luidt vraag 45, direct gericht op het hart, herderlijk vragend naar de persoonlijke toepassing en bevindelijke beleving: 'Wat nut u de opstanding van Christus?' Met als samengevat antwoord:

1. Door Zijn overwinning op de dood kan en zal Hij toepassen wat Hij verdiend heeft voor al Zijn ellendigen;
2. Zijn geweldige opstandingskracht blijkt in de vernieuwing van het zondaarsleven;
3. Zijn opstanding is een waarborg voor de troostrijke opstanding uit de doden op de jongste dag van heel de Kerk.

Korter gezegd: Christus' opstanding is tot persoonlijke rechtvaardigmaking, heiligmaking en heerlijkmaking. Anders gezegd: de Opgestane werkt drie dingen uit: de verzoening, de vernieuwing en de eeuwige gelukzaligheid naar lichaam en ziel.

Ook ons avondmaalsformulier, het formulier van de troost, spreekt deze bevindelijke hartentaal. Daar lezen we veelzeggend in dit verband: 'Want door Zijn dood heeft Hij de oorzaak van onze eeuwige honger en kommer - namelijk de zonde - weggenomen, en ons de levendmakende Geest verworven, opdat wij door die Geest - Die in Christus als in het Hoofd, en in ons als Zijn lidmaten woont - met Hem waarachtige gemeenschap zouden hebben, en al Zijn goederen - zoals het eeuwige leven, de gerechtigheid en de heerlijkheid - deelachtig worden'. Dus de levende Zaligmaker heeft de levendmakende Geest verworven en alleen daardoor - en daardoor zeker - zal de zondaar bij de Middelaar gebracht worden en Zijn gemeenschap ervaren; en ook delen mogen in al Zijn gaven, waarvan er ook weer drie voorbeelden genoemd worden.

Pasen, een onmisbare schakel in de heilsfeiten; een onmisbare schakel in de heilsorde.

Van harte zó gezegende paasdagen toegewenst! Want Pasen zonder het Lam is ellendig en arm.

v. A.

Vluchtelingen in Nederland [2]

In het achterliggende halfjaar waren het vaak de beelden die maakten dat de ernst van het thema vluchtelingen in de samenleving doordrong. Het waren diep aangrijpende beelden. In het vorige artikel noemden we Aylan Kurdiv, de foto van zijn ontzielde lichaam ging de hele wereld rond.

Voor meer informatie: www.ggvoorvluchtelingen.nl

Door Evangelisatie Gereformeerde Gemeenten werd de brochure 'De vreemdeling die in uw poorten is' opnieuw uitgegeven. Voor € 3,50 te bestellen via www.evgg.nl. Bij grotere aantallen gelden aantrekkelijke kortingen. Veel kerkenraden maakten hiervan al gebruik en verspreiden de brochure binnen de gemeente.

Maar er waren ook andere beelden. Gemaakt binnen de grenzen van Nederland. Steenberg: De informatie-avond van 21 november 2015 werd in het RD benoemd als 'heftig' en 'rumoerig'. In Geldermalsen werd de Mobiele Eenheid ingeschakeld om de gemoederen in gareel te brengen. Het vluchtelingendebat houdt de samenleving bezig!

De hierboven geschetste verzetshouding past ons niet. De samenwerkende organisaties vanuit onze Gereformeerde Gemeenten kiezen voor een andere insteek. Die van christelijke handreiking; vanuit de opdracht om ook deze naasten voor Christus te winnen. Of om een hand uit te steken naar hen die vanwege hun christen-zijn in AZC's in Nederland verblijven. Terzijde: het is schrijnend van hen te horen dat de haat tegen God en de Bijbel doorgaat, ook binnen de 'veilige' haven van het asielzoekerscentrum.

We geven u enkele handreikingen vanuit het gezamenlijke platform: **Kunnen we de vluchtelingen een voor hen verstaanbare samenkomst aanbieden?** Verschillende gemeenten zijn hiermee aan het werk. Zo participeert Kampen al vele jaren in een initiatief waarbij een samenkomst in zeven(!) talen wordt vertaald. In meerdere gemeenten wordt geprobeerd zo'n soort bijeenkomst op te zetten.

Kunnen we de kerkdienst meer toegankelijk maken voor vluchtelingen? Amersfoort zorgt elke zondag voor een vertaling van een samenvatting van de preek in meerdere talen, waaronder Arabisch. Dit kan een goed hulpmiddel zijn in een nabespreking na de kerkdienst. Op www.ggvoorvluchtelingen.nl is een liturgie in meerdere talen te downloaden.

Er is behoefte aan materiaal in buitenlandse talen, vooral Arabisch. Inmiddels is het Nieuwe Testament in het Arabisch tegen kostenvergoeding beschikbaar, mede dankzij een bijdrage van de Gereformeerde Bijbelstichting. Daarnaast is het boek 'Bijbelse vertellingen voor jonge kinderen' in het Arabisch beschikbaar gekomen. Ook zijn de evangelisatiefolders voor Goede Vrijdag en Pasen (en komt de folder voor Hemelvaartsdag en Pinksteren) in deze taal beschikbaar. Alles is te bestellen via de webshop van EVGG op www.evgg.nl.

Welke toerusting is er binnen de gemeenten beschikbaar? Er zijn verschillende christelijke organisaties die toerusting bieden op het gebied van omgang met asielzoekers. Vanuit de samenwerkende organisaties is contact gelegd met de Cursus Godsdienstonderwijs.

Het is de bedoeling dat omgang met asielzoekers een plaats krijgt binnen de CGO leergang evangelisatie en wellicht binnen een nieuw op te zetten leergang vanuit CGO. De CGO biedt de leergangen in het voor- en najaar aan op vaste locaties. Bij voldoende aanmeldingen is ook aanbod op locatie mogelijk.

Wat doet de Jeugdbond? Er is een editie van Daniël met als hoofdthema 'vluchtelingen' geweest. Hetzelfde geldt voor een aantal Check-In (+16) avonden. Met de jongeren werd nagedacht over wat dit thema ons te zeggen heeft. De Jeugdbond brengt daar waar het mogelijk is dit thema onder de aandacht van onze jonge mensen. Ook wordt nagedacht over fondswervende activiteiten.

Zij er diaconaal mogelijkheden? Zeker in de periode waarin de crisisopvang werd ingericht is door meerdere diaconieën hulp verleend. Soms arriveerden groepen mensen die, behalve een klein rugzakje, helemaal niets bij zich hadden. Voor hen was diaconale hulp zeer welkom. Zo kocht een diaconie de hele voorraad ondergoed van een plaatselijke winkel op, voor uitdeling onder de ontheemden. Nu de opvang steeds beter georganiseerd wordt, blijkt aan deze vorm van hulp minder behoefte te zijn. Anders ligt dat voor asielzoekersgezinnen die wachten op een status of voor stathouders. Voor hen geldt zeker: 'Zo dan, terwijl wij tijd hebben, laat ons goeddoen aan allen, maar meest aan de huisgenoten des geloofs.' (Galaten 6:10)

Kan ik als persoon wat doen? Er zijn meerdere voorbeelden bekend van één op één relaties die tot zegen mogen zijn. Zo werd onlangs in een asielzoekersgezin een meisje geboren. Het was niet toevallig dat de vrouw uit een van onze gemeenten die het gezin in het AZC bezocht een complete baby-uitzet (inclusief kinderbijbel!) in de auto had staan. De Heere kan ook dit eenvoudig tentenmakerswerk zegenen!

Tenslotte: u kunt zoveel meer doen. Uit het voorwoord van de brochure 'De vreemdeling die in uw poorten is' citeren we: '...ook in het Galiléa van ons eigen vaderland wil de Heere Zijn Kerk bouwen en Zijn Koninkrijk doen komen. Niet door kracht, noch door geweld, maar door Zijn Geest zal het geschieden.' Laat de komst van die Geest ook uw voortdurend gebed zijn!

Namens de samenwerkende organisaties,
G. Geijtenbeek

Boekennieuws

"In Uw spoor. De Tien Geboden uitgelegd aan jongeren", ds. A.T. Huijser; uitg. Den Hertog, Houten; ISBN 978 90 331 2723 6; 160 pag.; € 15,90.

In Uw spoor

We mogen een hartelijke aanbeveling doen voor dit eerste boek van onze geliefde broeder, die sinds 2012 zijn eerste gemeente, Sliedrecht, dienen mag. Dit boek is een bewerking van tien catechismuspreken die gaan over de Tien Geboden (zondag 34-44). Op een eenvoudige wijze worden deze geboden, iets van Gods geopenbaarde wil, in dit boek toegelicht voor onze jongeren, voor onze catechisanten vanaf 12 jaar. Maar ook belijdeniscatechisanten vinden in deze uitgave leerzaam onderwijs. De jongeren hebben een grote plaats in het leven van onze broeder. Daarom heeft hij ook bewilligd in de vraag van uitgeverij Den Hertog om dit boek uit te geven.

Bij het eerste gebod legt hij duidelijk uit dat er verschil is tussen de uiterlijke betrekking tot het genadeverbond en de wezenlijke betrekking tot het genadeverbond. Tot allen die gedoopt zijn klinkt de boodschap: Ik ben de Heere Uw God en daarom eis Ik dat u en jij Mijn wil betrachten. Benadrukt wordt dat het wonder van wedergeboorte onmisbaar nodig is om werkelijk de Heere als mijn God met het hart te leren kennen en deze eis van Gods geboden als een liefdesplicht te vervullen.

Per gebod wordt telkens, naar de lijn van de catechismus, eerst de letterlijke betekenis daarvan uitgelegd. Daarna dringt de schrijver door naar de geestelijke (diepere) inhoud van het gebod. Daarbij worden vele voorbeelden aangehaald die aansluiten bij de concrete leefwereld van onze jongeren. De schrijver komt daar soms heel dicht bij. Zeker bij de uitleg van de zes geboden van de tweede tafel zijn soms heel directe en confronterende opmerkingen te lezen. Dat de wet een kenbron der ellende is en ook een tuchtmeester is tot Christus, maar zeker ook dat deze door de Heere gegeven is als een leefregel der dankbaarheid, loopt als een rode draad door dit boek.

Elk hoofdstuk begint met een te lezen Schriftgedeelte en sluit af met een paar vragen. Op deze wijze kan dit boek naast persoon-

lijk en huiselijk gebruik, bijvoorbeeld ook gebruikt worden ter voorbereiding op een verenigingsavond.

Onze broeder schrijft eerlijk in zijn voorwoord dat hij niet met iets nieuws komt. Soms noemt hij ook de bronnen die hijzelf gebruikt heeft bij het voorbereiden van zijn catechismuspreken en die dus ook mede de ondergrond vormen van dit boek. Het noemen van deze bronnen geeft de lezer de gelegenheid om verder te onderzoeken wat daarin geschreven is over de Tien Geboden.

De titel van dit boek is ontleend aan psalm 17:3: 'Ik zet mijn treden in Uw spoor'. Lere de Heere door Zijn Geest ons samen, jongeren en ouderen, om door wederbarende genade onze treden te leren zetten in Zijn spoor. Dit boek moge daartoe dienen. De bede is en blijft zo gepast waar onze broeder het voorwoord mee afsluit: 'Och dat mijn wegen (door U) gericht werden om Uw inzettingen te bewaren'.

We kunnen dit boek zowel jongeren als ouderen van harte aanbevelen, ook om het bij voorbeeld als een verjaardagsgeschenk te geven aan onze kinderen of kleinkinderen. Moge het lezen ervan naar Gods welbehagen als vrucht wegdragen: het zaad zal Hem dienen; het zal de Heere aangeschreven worden tot in geslachten.

ds. A. Verschuure, Scherpenzeel

"Er is perspectief! De rol van christenen in de participatiesamenleving", P.W. Moens (red.); uitg. De Banier, Apeldoorn; ISBN 9789462782563; 92 blz.; € 9,95.

Er is perspectief!

De rol van christenen in de participatiesamenleving

Op 25 januari 2015 werd door onder andere de SGP en de VGS een congres in Vianen georganiseerd onder de titel "Er is perspectief!". Naar aanleiding van dit congres is een bundel uitgegeven met 15 korte hoofdstukken over de participatiesamenleving en onze plaats daarin.

Het begrip 'participatiesamenleving' is niet nieuw. Al eerder lieten de premiers W. Kok en J.P. Balkenende de term vallen. Het woord kwam weer meer in het nieuws toen Koning Willem-Alexander het noemde in zijn troonrede in 2013. Hij legde het ook uit: 'Wanneer mensen zelf vorm geven aan hun toekomst, voegen zij niet alleen waarde toe aan hun eigen leven, maar ook aan de samenleving als geheel'. Hij bedoelde hiermee dat van burgers wordt verwacht dat zij een actieve bijdrage leveren aan hun omgeving door zorg te verlenen en verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar. Vrijwilligerswerk, zelf initiatief nemen in de eigen (plaatselijke) om-

geving, zal meer en meer van de burgers gevraagd worden.

In "Er is perspectief!" benaderen de schrijvers het woord participatiesamenleving vanuit de Bijbel. Zonder tekort te willen doen aan de andere bijdragen lichten wij er twee uit. Prof. dr. J.J. Polder beschrijft kort hoe de kosten van de verzorgingsstaat niet langer op te brengen zijn en dat burgers zelf meer betrokkenheid moeten tonen op de samenleving om hen heen. Als dit vanuit een christelijke levensbeschouwing zal worden gedaan, kan niet gerekend worden op een goed onthaal. Onze maatschappij zit niet te wachten op hulp en inbreng vanuit christelijk perspectief. Toch

houdt de Bijbel ons de barmhartige Samaritaan als voorbeeld voor. De vraag is of de welvaart ons als kerkmensen niet zozeer in de greep heeft, dat wij onvoldoende oog hebben voor onze naaste dichtbij en verder weg. Participatie vraagt om bekering! De bijdrage van ds. W. Silfhout draagt de titel: "Kerk en participatie. Kerken kunnen meer doen". Natuurlijk is de kern van de Bijbelse boodschap de verzoening van verloren zondaren door het bloed van Christus, maar als het goed is blijkt dit uit de vruchten; gaan Woord en daad samen. Ds. Silfhout noemt een groot aantal mogelijkheden voor deze 'daad': zorg en hulp-

verlening in de eigen kerkelijke gemeente, mantelzorg, deelname aan de gemeentelijke WMO-adviesraad, hulp aan mensen in nood, vrijwilligerswerk in hospices of de plaatselijke voedselbank. Dit betonen van Bijbelse barmhartigheid zou anderen verlegen kunnen maken om de ontferming die te krijgen is bij de Koning van de Kerk. Lezing van het boekje maakt duidelijk dat onze samenleving voor ingrijpende veranderingen staat. Dat is niet in de eerste plaats bedreigend. Het biedt onze gemeente(leden) de mogelijkheid om in afhankelijkheid van de zegen van de Heere te doen wat Hij van ons vraagt: de

naaste lief te hebben. De christenen in de Vroege Kerk stonden bekend om hun dienstbetoon. In een volstrekt wereldse maatschappij vielen zij op, omdat ze anders waren.

Deze uitgave geeft ons enkele handreikingen en confronteert ons vooral met de vraag of wij zelf van de Goddelijke ontferming weten, die ons barmhartig maakt ten opzichte van onze medemensen. 'Zalig zijn de barmhartigen; want hun zal barmhartigheid geschieden' (Matthéüs 5:7).

F.A. van Hartingsveldt, Elspeet

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Aangenomen:

Naar Kalamazoo (VS):
ds. H. Hofman te Dordrecht.

Beroepen:

Te Beekbergen,
ds. H. Hofman te Dordrecht;
Te Borssele,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;
Te Doetinchem en te Terneuzen,
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer;
Te Kapelle-Biezelinge,
ds. B. Labee te Veenendaal;
Te Nijkerk,
ds. A. Schot te Nunspeet;
Te Oosterend (Texel),
ds. D. de Wit te Barneveld-Centrum;
Te Ridderkerk-Slikkerveer,
ds. W. Harinck te Moerkapelle;

Bedankt:

Voor Ouddorp, ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;
Voor Zwolle, ds. A.T. Huijser te Sliedrecht.

VERGADERING PARTICULIERE SYNODE ZUID

Op donderdag 7 april hoopt de Particuliere Synode Zuid te vergaderen in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Goes. Aanvang: 9.30 uur. Op woensdag 6 april wordt een bidstond gehouden in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Vlissingen. In deze dienst, die om 19.30 uur begint, hoopt ds. S. Maljaars voor te gaan.

TOERUSTING VOOR ALLE AMBTSDRAGERS!

De werkgroep Diaconaat en Toerusting van het deputaatschap Diaconale en Maatschappelijke Zorg (DMZ) organiseert samen met de Commissie van advies inzake seksueel misbruik in kerkelijke en/of pastorale gezagsrelaties op vier plaatsen een voorlichtingsbijeenkomst voor alle ambtsdragers. Op 21 mei in Goes en Veenendaal en op 28 mei in Apeldoorn en Barendrecht. Zowel het project Huiselijk geweld en seksueel misbruik als het werk van de genoemde Commissie zal nader worden toegelicht. Predikanten, ouderlingen en diakenen zijn hartelijk welkom op zaterdagmorgen in het kerkgebouw van de genoemde Gereformeerde Gemeenten van 9.30-12.30 uur. Inloop met koffie vanaf 9.00 uur. Wij hebben bewust voor de morgen gekozen zodat u de middag nog zelf kunt invullen. Aanmelden via www.deputaatschapdmz.nl onder GTD intro en dan het opgaveformulier invullen en versturen. Hartelijk welkom!

VERSLAG VERGADERING CLASSIS RIJSSSEN 5 FEBRUARI 2016 IN NOORDERKERK TE RIJSSSEN

Op toerbeurt opent ds. C.A. van Dieren de vergadering op de gebruikelijke wijze. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. A. Schreuder, assessoren: ds. C.A. van Dieren en ds. J. van Laar, 1^e scriba: oud. K.H. de Heer, tweede scriba: oud. F. van Toor, quaestor: oud. Z. Klaasse. Ds. R.A.M. Visser is wegens overkomst naar de gemeente te Apeldoorn

ter vergadering aanwezig en wordt met enkele hartelijke woorden welkom geheten in de classis Rijssen. De bevestiging en intrede zijn gepland op 25 mei. Er is in opdracht van de vorige classisvergadering door het moderamen een concept-instructie opgesteld n.a.v. het voorstel van de gemeente Beekbergen om een bepaalde vorm van efficiënte samenwerking te vinden van diverse deputaatschappen. Het voorstel wordt overgenomen met een enkele opmerking. Vervolgens wordt gestemd over de afvaardiging naar de Particuliere Synode Oost op 12 mei. Als predikant worden afgevaardigd: J. van Laar en A. Schreuder. Als ouderling worden afgevaardigd: J. van Garderen, K.H. de Heer, A.H. Keurhorst, Z. Klaasse, B. Midavaine en F. van Toor. Het voorstel 'verdeling consulent-schappen' wordt ongewijzigd overgenomen. De gemeente Enschede wordt aangewezen als roepende kerk voor de volgende classisvergadering op 2 september 2016. Mochten er geen punten ter bespreking zijn dan zal toch bijeen gekomen worden rond een dan vast te stellen thema. Ouderling H.J.H. Evers van de roepende kerk Doetinchem eindigt de vergadering.

F. van Toor, tweede scriba

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2015

Pag. 295, **gemeente OOLTGENSPLAAT**. Scriba en belast met regeling preekbeurten is nu: K. J. Nipius
Magnoliastraat 9,3257 XH Ooltgensplaat, tel. (0187)631677 / 06 5239 8336, e-mail: kjnipius@gmail.com

Het goede dat ick heb o Heere is van Dy en al wat anders is, eylaes, dat is van my

Op een koninklijke onderscheiding mag men trots zijn, maar uiteindelijk is er Eén die onze prestaties en verdiensten beoordeelt. Zo leidde burgemeester mr. L.J. Verhulst van de gemeente Goes op zaterdagavond 12 maart de uitreiking van de koninklijke onderscheiding van ds. C.J. Meeuse in.

G. Geijtenbeek,
scriba

In de *Sionkerk* in Goes werd stilgestaan bij het 20-jarig bestaan van het Deputaatschap Israël. Aan het einde van de avond werd de voorzitter, ds. Meeuse, benoemd tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau. In zijn persoonlijke toespraak refereerde burgemeester Verhulst aan het herderschap. De herders in de Bijbel waren ruwe, onverschrokken mannen. Zo'n karakter was nodig, gelet op de gevaren in het Israël van die tijd. Het waren soms vrijbuiters, maar toch belangrijk. Zij zorgden voor de offerdieren. Herders hebben in de Bijbel een mooie plaats. Zo waren herders de eersten die Jezus als Mens mochten aanschouwen. De wijzen uit het Oosten kwamen veel later. Daarin wordt aangeduid dat Jezus geboren is voor iedereen, aldus de burgemeester. Er zijn twee soorten predikanten, zo stelde hij vervolgens - in navolging van Geert Mak in zijn boek 'De eeuw van mijn vader'. Er is de theoloog, voor wie de studie en preekvoorbereiding erg belangrijk is. Aan de andere kant de herder, voortdurend bezig met het wel en wee van de kudde. 'Ik heb u leren kenen als een persoon in wie beide accenten van het predikantschap verenigd zijn.'

Bij de uitreiking benoemde de burgemeester de vele aardse verdiensten van ds. Meeuse. In de toekenning van een onderscheiding zijn aard, duur, uitstraling en betekenis van het werk relevant. Bij ds. Meeuse gaat het om langdurig internationaal werk voor het Deputaatschap Israël, niet aflatende inzet in het ambt in vijf grote gemeenten, meerdere schoolbesturen, meerdere deputaatschappen en andere organisaties. De ridderorde is een hierbij passende onder-

scheiding, waarmee burgemeester Verhulst ds. Meeuse van harte feliciteerde.

Vervolgens sprak mr. P. Verhoeve, burgemeester van Oudewater, zijn schoonvader toe. Hij betrok zijn schoonmoeder hierin en dat leverde enkele onthullingen op. Zo wist eerder niemand dat mw. Meeuse betere cijfers voor Engels haalde dan haar man! 'Deze onderscheiding is eigenlijk voor u beiden!' Na hem sprak ds. W. Silfhout. De kersverse ridder is iemand die op een eigen wijze al 20 jaar lang leiding geeft. Soms wat sneller dan de anderen, altijd samenbindend en stimulerend. De computer is de enige die het in vergaderingen soms zwaar te verduren heeft, maar dat ligt aan dat apparaat. 'De Heere stelle u nog tot zegen binnen het deputaatschap en binnen de gemeenten!'

In zijn dankwoord sprak ds. Meeuse zijn waardering uit voor het feit dat de overheid oog heeft voor het werk wat binnen de kerk wordt gedaan. Van mijn persoonlijk dienen geldt Lukas 17 vers 10b: '...Wij zijn onnutte dienstknechten, want wij hebben maar gedaan hetgeen wij schuldig waren te doen.' Hij noemde zijn lieve vrouw: 'al die jaren mochten wij samen dienen.' Afsluitend citeerde ds. Meeuse Revius: 'Het goede dat ick heb o Heere is van Dy, en al wat anders is, eylaes, dat is van my.'

Na de ochtenddienst van zondag 13 maart sprak de tweede voorzitter van de Goese kerkenraad ds. Meeuse nog toe. De versierselen behorende bij de ridderorde zette hij naast het versiersel uit 1 Petrus 5 vers 5: 'Zijt met de ootmoedigheid bekleed'. De kanttkening noemt 'versierd' als een ander woord voor 'bekleed'. Het dragen van deze beide versierselen geeft evenwicht. Vervolgens zong de gemeente haar predikant Psalm 131 vers 1 en 4 toe.

Berichten

ZANGAVONDEN

Elspeet

Koor- en samenzangavond met bovenstem op zaterdag 2 april, aanvang: 19.30 uur, in de Hersteld Hervormde Kerk te Elspeet, m.m.v. gemengd Koor Vox Humana en kinder-

koor De Nachtegaaltjes, Bert Roest, orgel, jongerenkoor Elad en Wilbert Peters, orgel. Leiding: ds. G. van Manen.

Goes

Samenzangavond op zaterdag 26 maart,

aanvang: 19.30 uur, in de Westerkerk te Goes, m.m.v. Urker mannenkwartet en organist Gerwin van der Plaats. Leiding: ouderling H. van Groningen. Collecte t.b.v. de Vluchtheuvel en de evangelisatiepost te Merksem.

Nunspeet

Paaszingavond op zaterdag 26 maart, aanvang 19.30 uur, in de Dorpskerk te Nunspeet, m.m.v. mannenkoor Jubilate Deo uit Apeldoorn, gemengd koor Jubilate Deo uit Nunspeet en enkele instrumentalisten. Meditatie door ds. A. Schot. Collecte voor woonlocatie De Klokkenberg.

Rhenen

Datheensamenzangavond op maandag 28 maart, aanvang: 19.30 uur, in de Cunerakerk te Rhenen. Opening, meditatie en sluiting door ds. B.J. van Boven. Organist: Pieter Heykoop. Collecte voor Adullam, Siloah en De Schutse.

Rijssen

Psalmzangavond op zaterdag 2 april, aanvang: 19.00 uur, in de Noorderkerk te Rijssen, m.m.v. bovenstemgroep Rijssen en organist Dick Slagman. Leiding: student J.B. Huisman. Collecte t.b.v. Theologische School.

Vianen

Psalmzangavond op zaterdag 30 april, aanvang: 19.30 uur, in de Grote Kerk te Vianen, Korte Kerkstraat 1. Organist: Pieter Heykoop. Leiding: ds. W.A. Zondag. Collecte t.b.v. evangelisatiewerk in Israël.

Vlaardingen

Zangavond op zaterdag 2 april, aanvang: 19.30 uur, in de Sionkerk te Vlaardingen, Westnieuwland 56, m.m.v. het jubilerende kinderkoor Jedidja en ensemble Filomusica.

ISRAËLAVONDEN

Benthuizen

Israëlavond op dinsdag 5 april, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Benthuizen, Dorpstraat 63. Meditatie: ds. Zadok uit Israël. Opening, vertaling en

sluiting: ds. H.A. van Zetten. Collecte t.b.v. evangelisatiewerk in Israël.

Moerkapelle

Israëlavond op donderdag 7 april, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Moerkapelle, Kerkstraat 14. Meditatie: ds. D. Zadok. Leiding: ds. W. Harinck. Collecte t.b.v. evangelisatiewerk in Israël.

VERKOPINGEN

Gouda

Verkoop t.b.v. de zending in Ecuador op zaterdag 2 april, van 9.00-15.00 uur. Locatie: Driestar College te Gouda. Voor meer info zie onze website: www.zendingsmarkt-gouda.nl.

Ouddorp

Oase-fair op zaterdag 16 april, van 9.30-16.00 uur. Locatie: kwekerij Klepper te Ouddorp, Oudlandseweg 27. De opbrengst is voor diaconaal gastenhuis de Oase, aldaar. Info: www.diaconaalgastenhuisdeoase.nl

ALGEMENE LEDENVERGADERING VGS

Jaarlijkse algemene ledenvergadering van de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS) op zaterdag 9 april 2016 in het Hervormd Centrum, Talmastraat 9 te Hardinxveld-Giessendam. Aanvang 9.30 uur, ontvangst met koffie vanaf 9.00 uur. Sluiting: ± 12.30 uur.

Aanmelden: www.vgs.nl/alv2016.

Tijdens deze ledenvergadering zal gesproken worden over het thema: Onderwijs naar 2032. Hoofdlezing door dr. ir. S.M. de Bruijn (lector Nieuwe Media in opvoeding en onderwijs Hogeschool Driestar educatief / adjunct-hoofdredacteur Reformatorisch Dagblad).

Co-referaat door drs. R.A. van der Garde (directeur ds. G.H. Kerstencentrum) Bezzinnend slotwoord: door ds. J. Joppe, lid van de Raad van Toezicht. Belangstellenden zijn hartelijk welkom!

CONTACTMIDDAG HELPENDE HANDEN IN MIDDELBURG

Contactmiddag voor mensen met een lichamelijke beperking op zaterdag 9 april, aanvang: 14.30 uur, in een zaal van de Geref. Gemeente te Middelburg-Zuid, Schoutstraat 1. Spreker: ds. G. Bredeweg over: 'Vreemdelingschap'. Belangstellenden welkom. Leden van Helpende Handen gratis toegang. Niet-leden toegangsprijs: € 7,50.

JAARVERGADERING HELPENDE HANDEN, AFD. WALCHEREN/ ZEEUWS VLAANDEREN

Jaarvergadering van bovengenoemde afd.

van Helpende Handen op donderdag 31 maart, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Middelburg-Zuid. Een aantal leidsters van club Benjamin zal iets vertellen over en wat laten zien van het werk op de club, zoals het Bijbelverhaal, zingen, muziek maken en knutselen. Indien u de verslagen over 2015 vooraf wilt ontvangen of vragen hierover hebt, mail dan: lcj.janse@filternet.nl

GIFTEN VOOR VAKANTIEWEKEN (CVB EN CV50+)

Overweegt u een gift te geven aan één van de commissies vakantieweken? Wilt u bij het overboeken dan nagaan of het juiste nummer ingevoerd wordt? In de praktijk blijkt dat een gift bedoeld voor de CVB bij de CV50+ binnenkomt en andersom.

De juiste bankrekeningnummers van de beide Commissies vakantieweken uitgaande van de Vrouwenbond zijn:

Commissie vakantieweken voor mensen met een beperking: NL43INGB0002402518 t.n.v. CVG te Gorinchem;

Commissie vakantieweken 50+: NL69INGB0002846213 t.n.v. CV50+ te Ridderkerk.

LANDELIJKE CONTACTDAG STICHTING WINSTUITVERLIES

Contactdag van Winstuitverlies op zaterdag 16 april, aanvang: 10.30 uur, in de Bethlehemkerk te Woerden, Oudlandseweg 50.

Deze dag is bedoeld voor u/jou die, met of hersteld van kanker, troost en steun zoekt in Gods Woord bij deze ernstige ziekte en zijn ingrijpende gevolgen.

Ook uw/jouw echtgeno(o)t(e), ouders, kinderen, familie, vriend(in) zijn van harte welkom! Daarnaast ook een uitnodiging voor hen die door kanker een lege plaats in hun midden hebben. Maar ook ambtsdragers en pastoraal werkers.

Spreker: ds. G.W.S. Mulder, die uit ervaring kan spreken over de ingrijpende ziekte kanker in zijn familie en het pastoraat.

Opgave: www.winstuitverlies.nl/activiteiten/ of tel. 0341-250434

JAARVERGADERING ADOPTIEVERENIGING Geref. GEZINDTE

Zaterdag 2 april organiseert de Adoptievereniging Gereformeerde Gezindte (AVGG) haar halfjaarlijkse landelijke bijeenkomst in de congreszaal van Driestar educatief, Burgemeester Jamessingel 2 te Gouda. Aanvang: 14.00 uur. Lezing door de in Sri Lanka geboren geadopteerde Casper van Dorp over: 'Mijn persoonlijke zoektocht naar identiteit'. Zowel leden als belangstellenden zijn heel hartelijk welkom. Zie ook onze website: www.avgg.nl

GODS GENADE OM EEN ZONDAAR TE BEHOUDEN IS STERKER DAN DAT DE ZONDE MACHT HEEFT OM EEN BOETVAARDIG MENS VERLOREN TE LATEN GAAN.

JOHN BUNYAN

Kerkdiensten

ZONDAG 27 MAART 2016 1E PAASDAG

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 16.00 uur stud. J.B. Huisman; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Barendrecht 10.00 uur ds. J. Mijnders en 19.00 uur ds. W. Silfhout; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J.W. Verweij; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 15.00 uur ds. J.S. van der Net; Bodegraven 18.30 uur (openb. bel.) ds. C.G. Vreugdenhil; Borsele 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 15.00 uur ds. P. Mulder; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur stud. E.J. Boudewijn; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 15.00 uur ds. M. Joosse; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 15.00 uur ds. A. Schreuder; Dordrecht 10.00 uur ds. H. Hofman en 17.00 uur ds. W.J. Karels; Ede 15.00 uur ds. F. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp en 16.00 uur ds. J. IJsselstein; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenhage 15.30 uur ds. W.A. Zondag; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 9.30 uur ds. H. Paul; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 18.30 uur ds. S. Maljaars; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. W.J. Karels en 18.00 uur ds. H. Hofman; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. M. Joosse en 16.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Hilversum 19.00 uur ds. L. Terlouw; Hoedekenskerke 14.00 uur ds. G.J. Baan; Hoogvliet 16.00 uur ds. M.J. van Gelder; Houten 10.00 en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 uur ds. J. IJsselstein en 15.30 uur ds. P.G. Heijkamp; Kamperland 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Kapelle-Biezellinge 15.00 uur ds. D.W. Tuinier; Katwijk aan Zee 18.30 uur ds. G.J.N. Moens; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 10.00 uur ds. A.J. Gunst; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruieningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 14.30 uur ds. M. Karens; Leiderdorp 10.00 uur ds.

J.S. van der Net en 15.30 uur ds. W. Harinck; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Meeuwen 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 14.30 uur ds. S.W. Janse; Mijdrecht 19.00 uur ds. B. Labee; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 10.00 en 19.00 uur stud. J.B. Huisman; Nieuwerkerk 15.30 uur (H.D.) ds. C. Harinck; Nijkerk 18.30 uur ds. A. Schot; Nisse 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oostburg 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; Oosterend 11.30 en 16.30 uur stud. W. Mouw; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 9.30 uur ds. C. Harinck en 18.30 uur (openb. bel.) ds. G.J. Baan; Oostvoorne 18.00 uur ds. M. Golverdingen; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Oud-Beijerland 19.00 uur (openb. bel.) ds. M. Joosse; Oude-Tonge 10.00 en 18.00 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Poederoyen 14.30 uur ds. E. Bakker; Poortugaal 14.30 uur ds. W.J. Karels; Puttershoek 10.00 en 15.30 uur stud. E.J. Boudewijn; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 14.30 uur ds. C. Sonneveld; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. M. Golverdingen en 18.00 uur ds. R. Kattenberg; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Rotterdam-IJsselmonde 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Rotterdam-Zuidwijk 15.30 uur ds. R. Kattenberg; Scherpenisse 14.30 uur (openb. bel.) ds. J. van Belzen; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Sint Philipsland 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 19.00 uur (openb. bel.) ds. W. Visscher; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 14.30 uur ds. G. van Manen; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 en 18.30 uur stud. M.H. Schot; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur (openb. bel.) ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur (openb. bel.) ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur (openb. bel.) ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00

en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Wierden 15.00 uur ds. J. van Laar; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Yerseke 9.30 en 14.00 (openb. bel.) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eckveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 14.30 uur (openb. bel.) ds. G. Pater.

MAANDAG 28 MAART 2016 2E PAASDAG

Aagtekerke 9.30 uur ds. R.A.M. Visser; Aalburg 9.30 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasserdam 9.30 uur (openb. bel.) ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 11.00 uur ds. H.A. van Zetten; Amersfoort 9.30 uur ds. W. Visscher; Arnhem 10.00 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 11.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Barneveld-Centrum 9.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 18.30 uur (openb. bel.) ds. G. Beens; Beekbergen 11.30 uur (openb. bel.) ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.00 uur (openb. bel.) ds. H.A. van Zetten; Bodegraven 11.30 uur ds. P. Mulder; Boskoop 9.30 uur ds. W. Harinck; Brakel 9.30 uur stud. E.J. Boudewijn; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur (openb. bel.) ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken; Dirksland 10.00 uur ds. K. Boeder; Dordrecht 10.00 uur (openb. bel.) ds. H. Hofman; Ede 11.15 uur ds. D. de Wit; Elspeet 10.00 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 uur ds. G. Heijkamp; Enter 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Ermelo 9.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 uur ds. C. Hogchem; Gorinchem 10.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 uur ds. P. Mulder; Goudswaard 9.30 uur ds. A.J. Gunst; 's-Gravenpolder 9.30 uur ds. S.W. Janse; Groningen 10.00 uur (openb. bel.) ds. J.B. Zippro; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur (openb. bel.) ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur (openb. bel.) ds. M. Joosse; Hilversum 10.00 uur ds. M.J. van Gelder; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 uur ds. J. IJsselstein; Kapelle-Biezellinge 10.00 uur ds. C. Harinck; Klaaswaal 9.30 uur ds. A. Vermeij; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 9.30 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Kruieningen 9.30 uur (openb. bel.) ds. G. Bredeweg; Leiderdorp 11.00 uur (openb. bel.) ds. G.W.S. Mulder; Lisse 10.00 uur ds. G.J.N. Moens; Meliskerke 9.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 11.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelharnis 0.00 uur ds. A.J. de Waard; Mijdrecht 19.30 uur ds. A. Verschuure; Moerkapelle 9.30 uur ds. J.J. Tanis; Nieuw-Beijerland 9.30 uur ds. G.J. van Aalst; Nijkerk 11.15 uur stud. J.B. Huisman; Nunspeet 9.00 uur (openb. bel.) ds. A. Schot; Ooltgensplaat 13.00 uur (openb. bel.) ds. P.D. den Haan; Oosterend 10.00 uur stud. W. Mouw; Oosterland 10.00 uur ds. J. van Belzen; Oostvoorne 9.30 uur ds. D.W. Tuinier; Opheusden 10.00 uur (openb. bel.) ds. G.M. de Leeuw; Poortvliet 11.00 uur ds.

C.J. Meeuse; Rhenen 10.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 uur (openb. bel.) ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. H. Paul; Rijssen-Noord 9.00 uur (openb. bel.) ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.00 uur (openb. bel.) ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.00 uur (openb. bel.) ds. A. Schreuder; Rotterdam-Centrum 9.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. C. van Krimpen; Scherpenzeel 10.00 uur ds. A. Verschuure; Sint Annaland 9.00 uur ds. C.J. Meeuse; Sint Philipsland (zie Tholen); Sliedrecht 9.30 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.00 uur stud. J.B. Huisman; Stolwijk 10.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 uur ds. A.P. Baaijens; Tholen 10.00 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. G. Clements; Utrecht 10.00 uur ds. L. Terlouw; Veen 9.30 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 uur (openb. bel.) ds. B. Labee; Vlaardingingen 10.00 uur ds. H. Brons; Waardenburg 9.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 uur (openb. bel.) ds. H. van der Heiden; Werkendam 9.30 uur ds. M. Karens; Woerden 10.00 uur ds. W.A. Zondag; Zeist 10.00 uur ds. J.J. van

Eckeveld; Zoetermeer 9.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwolle 11.00 uur (openb. bel.) ds. A. Schot.

DINSDAG 29 MAART 2016

Borssele 19.30 uur ds. M. Mondria; Eindhoven 19.30 uur ds. H. Hofman; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. A. Verschuure.

WOENSDAG 30 MAART 2016

Hoedekenskerke 19.30 uur ds. J. van Belzen; Nisse 19.30 uur ds. G. Beens; Poederoyen 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Rijssen-Zuid 16.30 uur (huw. bev.) ds. A. Schreuder.

VRIJDAG 1 APRIL 2016

Doetinchem 14.30 uur (huw.bev.) ds. A.P. Baaijens; Scherpenisse 14.15 uur (huw.bev.) ds. E. Bakker.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 27 MAART 2016 1E PAASDAG

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar)

10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

MAANDAG 28 MAART 2016 2E PAASDAG

Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de Visser.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

www.hoeksteenboekhandel.nl
Woerden T: 0348-421933

Open Huizen Dag zat. 2 april

Zeer ruime, goed onderhouden gezinswoning, 149 m² vloeropp., 5 gr. slaapkamers, 400 m van Ger. Gem. en Ref. school. **Hobbemalaan 7 Alblasterdam** (zie funda).

Jong stel zoekt woonruimte (huur) in Amersfoort of Hilversum

va 65 m². Budget ca € 700 pm
T 0614061769 E hans_vl@hotmail.com

Begeleiding (en zorg) aan huis?

ZPP-er (v), 21 jr., biedt zich aan. Flexibel-breed inzetbaar-ervaring in versch. doelgroepen. V'daal/Ede/B'veld e.o. Tel. 06-31179015.

ZEELAND (KOP VAN SCHOUWEN)

6. pers. bung. Strand 800m. Prachtige fiets- en wandelomgeving!
Bel 033 2771884.
Seniorenkorting mei/juni.

V.a. 1 april komt er weer een huisje vrij.

Voor senior of junior, 1 à 2 pers., mogelijk met enige begeleiding. Bel 06-53933283 voor info, of kijk op www.rijnwaard-waardenburg.nl

Nog volop plaats in voorseizoen. Ook verhuurmogelijkheden.
www.grevelande.nl
Tel. 0187-669317.

Te koop: goed werkend en bespeelbaar elektrisch Vermeulen harmonium, 2 klavieren en pedaal.
Tel. 06 - 48 19 46 52.

Hardenberg - Rheeze - Ommen - Bakkeveen/Friesland - Ameland - Terschelling t.h. chalets / stacarans - extra afgeprijsd. Bel 0512-516096 of kijk op www.vdsluivakanties.nl

T.H. ruime 7- pers. stacaravan op camping DE WOLFSKUYLEN in Drenthe. 3 slaapk., zwembad en recr. team. Tel. 0341-561699 of 06-49220348.

 PRAKTIJK FIDUCIA
Psychosociale hulpverlening en contextuele therapie
In vertrouwen met jezelf en anderen

Werken aan verandering; verbetering of acceptatie van **persoonlijke, relatie- of familieproblemen.**

www.praktijkfiducia.nl
06 - 29 41 51 47

 ES Vakanties
Vakanties in eigen sfeer

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen? Vanaf € 495,- per week staat uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar. Nederlandstalige kerkdiensten en animatieteam voor jong en oud. Info: www.es-vakanties.nl of bel: 055 3030083.

 Winst uit Verlies

"Gericht gebedsleven"

thema Contactdag DV za. 16 april in Woerden met Ds. G.W.S. Mulder. Iedereen die uitziet naar dé **Troost bij kanker** is welkom. Lotsgemeenschap in luisteren en delen! Info & Opgave: 0341-250434 of www.winstuitverlies.nl

Hotel Eureka in Zeddam organiseert van d.v. 2 tot 9 juli 2016 een week met bezinning en ontspanning o.l.v. een emeritus predikant van de Gereformeerde Gemeenten.

Een week waarin bezinning en ontspanning elkaar afwisselen. Alles volpension met Bijbelstudies, 3 halve dagtochten en dagsluitingen voor € 595,00 p.p. Bel voor meer inlichtingen 0314-651811 of kijk op www.hotel-eureka.nl

Cedrah Wonen, zorg en diensten vanuit een reformatorische levensovertuiging

Kiezen voor kwalitatief hoogwaardige ouderenzorg

Ontdek welke zorg wij bieden op cedrah.nl.

Cedrah biedt wonen, zorg en diensten aan ouderen die bewust kiezen voor een organisatie met een reformatorisch identiteitsprofiel. Cedrah gaat uit van de Gereformeerde Gemeenten in Zeeland en Zuid-Holland en de Christelijke Gereformeerde Kerken in Rotterdam en omgeving.

Meer informatie? Bel naar 0118 67 66 00, mail naar zip-info@cedrah.nl of ga naar cedrah.nl.

Cedrah
Wonen · Zorg · Diensten

VAN STAVEREN

Begrafenisverzorging

Sumatrastraat 11 ~ 2405 EM Alphen aan den Rijn

Dag en nacht bereikbaar, in elke regio

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

VAKANTIEPARK te koop in landelijke omgeving in Twente, met o.a. 10 recreatiebungalows, riante woonboerderij met aanleunwoning. Uitbreiding met 50 kampeerplekken en extra bedrijfswoning mogelijk. Inl. Mijn Makelaar Rijssen, 0548-543785.

Te huur: 2-6 pers. vak. woning in Grijpskerke, **centraal op Walcheren**. Vrij: vóór wk 28- wk 32-ná wk 33. Tel. 0118-592830.

Stijlvolle rouwjurkjes petra-kinderrouwkleding.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER

*Wij verzorgen
alleen begrafenissen*

Buurtlaan West 26
3905 JR Veenendaal
T 0318 - 526641

Begrafenisverzoorgers
P.H. van der Leer
G. Wegenaar

E info@phvanderleer.nl
W www.phvanderleer.nl
24 uur per dag bereikbaar

Vakantie Oostenrijk

Te huur: luxe chalet en appartementen, 2-9 pers., in omg. Saalbach-Hinterglemm/Zell am See.
Info: 0180-322181 / 06-51166845.

Psalmzangavond met Bovenstem M.m.v. Bovenstemgroep Rijssen
Orgel: Dick Slagman
Algehele leiding: student J.B. Huisman
Collecte t.b.v. Theologische School D.V. zaterdag 2 april, aanvang: 19.00 uur
Ger. Gem. Rijssen-Noorderkerk

Compleet ingerichte 6-8 persoons lodgetenten, direct aan Lago Maggiore of bij Friese meren.
www.familylodges.nl 0343 481155

Psychologiepraktijk Van Pelt

Behandeling van volwassenen met psychische problemen

De Jagerweg 260 • 3328 AA Dordrecht
T 06-12679989 • **E** info@praktijkvanpelt.nl
www.praktijkvanpelt.nl

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out · depressie · faalangst · fobie · gedragsproblemen · identiteitsproblemen · lichamelijke spanningsklachten · negatief zelfbeeld · onzekerheid · opvoedingsproblemen · paniek · piekeren · PDD-NOS · relatieproblemen · slaapproblemen · somberheid · spanning · stress · syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55

E info@psychbrouwer.nl

I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Te huur: 4-pers. vakantiewoning aan de rand van **Aagtekerke**, 2km van Domburg, vrij uitzicht, grote tuin.
www.huisjevanhoutinaagtekerke.nl

Fides

praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Somberheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor psychologisch onderzoek, indicatieaanvragen en onderzoek, begeleiding en training van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
Tel. 0342 - 41 99 77
Van Breugelplantsoen 1
3771 VM Barneveld
www.fideshulpverlening.nl

MOOIE CHALETS + FAMILIECAMPING
Boek nu je mei- of zomervakantie!
Kies voor gezelligheid, activiteit, vrije tijd. Iedereen zegt ja tegen Casa Familia!

'heel eigen!'

Casa Familia **T 0342-478380**

WWW.CASAFAMILIA.NET • VOORTHUIZEN (op de Veluwe)

JA! CASA FAMILIA!

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

AMBTSKLEDING...

Klamar's
FASHION

's-Gravenstraat 63
4431 AB 's-Gravenpolder
0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl
www.klamarsfashion.nl

ADVIES AAN HUIS MOGELIJK!

In de knop gebroken

Reformatorische vereniging voor ouders bij wie tijdens de zwangerschap of kort na de geboorte kind(eren) zijn overleden

www.indeknopgebroken.nl tel. 06 - 49 499 499

**Ambtskleding
Herenkleding
Trouwkostuums**

Geerts
herenkleding

Dorpsstraat 229,
3925 KC Scherpenzeel
tel. (033) 277 88 99
www.geertsherenkleding.nl

HUIB RUIJGROK
ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- bewind en executele

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

BBV
Barneveldse
Begravenis
Vereniging

voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begravenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12
www.barneveldsebegravenisvereniging.nl

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

Dorst
BEGRAVENISVERZORGING

Voor het verzorgen van begravenissen op Tholen, Sint Philipsland, Schouwen-Duiveland, Zuid-Beveland e.o.

U mag vrijblijvend informatie of een wilsbeschikking aanvragen.

Molenpad 4, 4696 BP Stavenisse | tel. 0166-697438
www.begravenisverzorgingdorst.nl

(Wij verzorgen geen crematies.)

Voor een respect- en stijlvolle begeleiding

WELKOM IN GENEMUIDEN
2^E PAASDAG ZIJN WIJ GEOPEND VANAF 13⁰⁰ TOT 18⁰⁰

Dan geven wij op de gehele collectie 10% korting!

De koffie met iets lekkers staat klaar!

- Hoeden
- Tassen
- Lederwaren
- Paraplu's
- Glacés
- Etc.

Langestraat 35 - 8281 AE Genemuiden - T 038 385 75 11 - www.hoedenkabinet.nl

kina
begravenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAVENISSEN

Praktijk den Uijl
biedt hulp vanuit een Bijbelse visie aan kinderen, jongeren en volwassenen bij o.a.:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk) vergoed vanuit de aanvullende verzekering. Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

 Praktijk den Uijl
psychosociale hulpverlening & contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel
010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke

www.praktijkdenuijl.nl

SGV
Stichting Gemoedsbezwaarden tegen Verzekeringen

De Stichting Gemoedsbezwaarden tegen Verzekeringen heeft ten doel de individuele en collectieve voorlichting aan en belangenbehartiging van gemoedsbezwaarden tegen verzekeringen.

Voor € 10,00 per kalenderjaar bent u **donateur** van de stichting en steunt u haar werk. U krijgt dan de door de stichting opgestelde praktische en principiële brochures gratis toegezonden. Ook ontvangt u de nieuwsbrieven, met actuele informatie, die een paar keer per jaar verschijnen.

Telefonische vragen en donateuraanmelding tijdens kantooruren:
0488 - 44 91 54, of via e-mail:
sgv.voorlichting@klikSAFE.nl

Van Manen
timmerbedrijf

kerkbanken
bankstofferings
kansels
doopvonts
lessenaars
collectezakken

Timmerbedrijf Van Manen B.V.
Puurveenseweg 47 | Kootwijkerbroek
t (0342) 44 29 60
www.timmerbedrijfvanmanen.nl

Te koop in Yerseke: onze fijne **starterswoning** in nieuwbouwwijk Steehof. Bouwjaar 2009, 3 slaapk. Info: tel. 06-53582943 (na 19:00u).

Orgelmakerij Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637
www.orgelmakerijboogaard.nl

Nieuwbouw | Restauratie - Stem- en onderhoudswerk

De Verrassing
bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

de **Laatste Eer.**
Sprang-Capelle

Voor een stijl- en respectvolle begrafenis

Wij verzorgen Begrafenissen in de gehele regio en Het Land van Heusden en Altena

We zijn dag en nacht bereikbaar op: **0416 - 27 53 42**

Vrijblijvend kennismaken?
0416 - 27 97 96

www.laatste-eer.com

Heel veel Aanbiedingen!
www.deroeboeken.nl
078-6124081

Brand- en inbraakbeveiliging
Telecommunicatie
Airconditioning
CV-onderhoud
Elektra
Ventilatie
Loodgieter

AKTIE bv

Koeling in uw Kerk(gebouw)
Voor elk probleem? Bel AKTIE
Tel: 010-4517471
CO2 metingen
Advies en installatieburo
Voor een vrijblijvende offerte
aktie@klikSAFE.nl

Onesiforus
NEDERLANDSE STICHTING VOOR CHRISTELIJKE HANDREIKING

De doelstelling van de interkerkelijke stichting is het verlenen van geldelijke steun aan, met name vanwege gemoedsbezwaren, in financiële moeilijkheden geraakte personen, gezinnen e.a.

Voor aanvragen en informatie:
Onesiforus, p/a Weegje 2, 3295 CT 's-Gravendeel.

Alle hulpaanvragen worden door een commissie getoetst en besproken met de diaconie.

Om haar doel te realiseren is de stichting afhankelijk van giften, collecten en legaten.
U kunt uw bijdrage storten op:
NL36 RABO 0354 2210 00 of NL76 INGB 0004 1778 00 t.n.v. penningmeester "Onesiforus" te Stavenisse.

Bestuur: dr. W.J. op 't Hof (voorz.), W.A. Barth (secr.), C. Vos (penn.), ds. A. den Hartog, G. Hop, J.B. Philibert.	Comité van aanbeveling: ds. D. Heemskerk ds. T. Klook ds. J. Roos	Adviescommissie: mr. drs. S. Visser F. Bouman D.C. van der Ploeg
---	---	--

Colofon

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Redacteurs:
ds. B. Labee, ds. C. Neele

Bijdragen van medewerkers
ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 115a, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E gjvanaalst@klikSAFE.nl

Boeken ter recensie
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@klikSAFE.nl

Meditaties
ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
T 010-5017707
E c.neele@klikSAFE.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten
redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131
2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@klikSAFE.nl
Aanlevertijd: Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900, F 0348-483599
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan
Verloop drukkerij,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899, F 078-6919536
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,15 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
F 0348-483599
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 13,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland: € 26,- per jaar + extra portokosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika
Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
E purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over: Het openbare gebed in de eredienst

Onze bejaarden worden - met name in het openbare gebed - wel genoemd 'de ouden van dagen'. In Daniël 7 lezen we van 'de Oude van dagen' en daarmee wordt God bedoeld. Mogen we onze bejaarden dan wel zo noemen? En hoe moeten we denken over vooraf uitgeschreven gebeden voor het openbare gebed?

De Oude van dagen

Het is begrijpelijk dat de eerste vraagsteller wat huiver heeft voor de uitdrukking 'de ouden van dagen' als we in Daniël 7 drie keer (vers 9, 13 en 22) lezen van 'de Oude van dagen' als Naam van God. De kanttekening (45) op dit hoofdstuk schrijft: 'Dit is een omschrijving van de eeuwige ware God, Die vóór alle eeuwigheid geweest is, nu is, en in alle eeuwigheid zijn zal'. Met de vraagsteller heb ik daarom een voorkeur om deze doelgroep anders aan te duiden. Behalve de uitdrukking bejaarden kunnen we immers ook spreken over *ouderen* of *gemeenteleden in de avond van het leven*? Tegelijk behoeven we deze uitdrukking niet helemaal af te keuren omdat op vele plaatsen in de Bijbel uitdrukkingen voorkomen die hierop duiden. Uitdrukkingen als 'in de oude dagen' en 'van oude dagen' treffen we regelmatig aan in de Heilige Schrift. En wie denkt niet aan Zacharia 8:4, waar we lezen: 'Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Er zullen nog oude mannen en oude vrouwen zitten op de straten van Jeruzalem; en ieder zal zijn stok in zijn hand hebben vanwege de veelheid der dagen?'

Een uitgeschreven gebed

Een andere vraagsteller voelt zich wat bezwaard als het openbare gebed door ouderlingen helemaal is uitgeschreven en vervolgens wordt opgelezen. De gesprek-

ken hierover met de betreffende ambtsdragers gaven geen duidelijkheid. Graag willen we deze vraagsteller wat overwegingen uit de inleiding van Verzameling van Leerredenen, deel 2, van de bekende A. Comrie (1706-1774) laten horen. Voor het persoonlijk gebed heeft Comrie zich scherp uitgelaten over formuliergebeden. Men kan beter tien woorden recht uit het hart bidden, dan honderd uit een boekje. Maar als het gaat om de openbare gebeden wijst hij ook op andere factoren. Dat geldt in het gezin thuis en ook in het grote huisgezin van de gemeente. 'Daar zijn heel wat gebeden die zonder formulier, zonder orde, zonder verstaanbare spreekwijze, uit de geest geschied en die de toehoorders die mee zouden bidden menigmaal zijn als een gebed in een vreemde taal'. Comrie wist zich nauw verbonden aan de inhoud en het geestelijk karakter van de formuliergebeden uit de tijd van de Reformatie. Hij gebruikt de formuliergebeden voor en na de predikatie niet woordelijk, maar wel als leidraad. Als reactie op allerlei misstanden waren er stemmen om geen gebruik te maken van formuliergebeden. Comrie zegt: 'Ik ben geenszins van zulk een smaak. Ik weet waartoe de formuliergebeden nuttig zijn, en dat die dienen om te leren bidden, en wat men van God naar Zijn wil te bidden heeft om verhoord te worden'. Daartegenover schrijft hij: 'en ik moet zeggen, dat ik met veel meer stichting kan meebidden, als iemand die opleest, dan wanneer sommigen het gehele stelsel van de beschouwende en betrachtende Godgeleerdheid doorlopen, en veel oprammelen, het komt te pas of niet...! Samenvattend zou ik willen zeggen: laat het vrije gebed zeker de regel zijn, het formuliergebed een leidraad, een geheel uitgeschreven gebed een duidelijke uitzondering. Maar laten we het laatste in uiterste noodgevallen niet helemaal afkeuren.

Gebed voor de bidder

Als we deze zaken schrijven rondom het openbare gebed, beeft ons hart. Vele malen worden ambtsdragers geroepen om Gods heilige Naam aan te roepen in het openbaar. De Heere geve zuchters voor de bidders in de openbare gebeden. Opdat ze geleerd door de Voor-bidder en geleid door Zijn Geest, de echo mogen laten horen van een vurig, Godvrezend hart.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van 'De Saambinder' kun jij/kunt u mailen naar b.labee@kliksafe.nl of opsturen naar Kerkewijk 115a, 3904 JA VEENENDAAL. Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor al onze lezers, volgt publicatie in een nummer van 'De Saambinder'.

Graag wel wat geduld, er liggen inmiddels ruim zestig (!) vragen te wachten.

